

beeld

Siberisch

krijt zoekt

donker en

grillig

eigen weg

spraak

Ramona van Silfhout (Renswoude, 1982) tekent, veelal op groot formaat, uiteenlopende werkelijkheden. Haar soms mythologische personages vertolken de ambivalente maar faire gevoelens van een kunstenaar in het onmiskenbare spanningsveld van afstoting en verleiding.

Ramona van Silfhout in haar atelier, februari 2009

Ad Lansink

in gesprek
met **Ramona**
van Silfhout

Ramona: in het bondige, maar poëtische verhaal over jouw zoektocht staan de woorden: 'Als ik teken zijn er geen secondes, minuten of uren meer. Even hoeft ik helemaal nergens te zijn.' Maar je wilt toch wel ergens uitkomen? **Het nergens zijn duurt geen eeuwigheid. Maar als ik teken, hoeft ik even helemaal niets anders. Dan kan ik doen, wat ik zelf echt wil. Dat komt waarschijnlijk, omdat er in de moderne tijd van alles op je af komt. Er wordt vaak veel, te veel van je verwacht in de prestatie maatschappij van tegenwoordig. Ik heb dan zin om een woestijn in te trekken en naar een kameel te staren. Waarom een kameel? Om rustig te worden. Die kameel staat daar te staan in de leegte. Dat is genoeg, tenminste wanneer er water is.**

Al tekenend 'versmelt je - naar eigen zeggen - in een omgeving, die in niets lijkt op de werkelijkheid. Hoe moet ik me dat voorstellen? Misschien een bijzondere vorm van transcedentie? **Ja, misschien wel: ik bedoel het gevoel buiten de werkelijkheid te verkeren. Ik weet dat er in mijzelf meer en andere werkelijkheden zijn. Mijn uiterlijke verschijning is niet alles wat ik voel en dus ook ben. In mijn tekeningen kan ik veel werkelijkheden kwijt, veel verschillende personages. Het is geen vlucht uit het hier en nu, wel ruimte voor nieuwe ontdekkingen in en buiten mijzelf. Waar ik uit wil komen is elke dag anders, maar wel een stukje van mezelf, een stukje dat helemaal goed is. De tekening biedt ruimte aan dingen, waarvoor in het dagelijks leven geen plek is. Kijk maar naar de maskers en capes, verbeelding van allerlei personages met uiteenlopende rollen op het toneel, dat wereld heet.**

Een argeloze toeschouwer ziet in jouw tekeningen dat variaties op het thema vrouw en het vrouwelijk lichaam, jou meer bezig houden dan exercities rond de mannelijke tegenpool. Hoe komt dat? **De personages die ik naar buiten wil brengen, komen vrijwel altijd uit mijzelf voort. Ik ben een vrouw. Vandaar die onbewuste voorkeur, hoewel ik ook wel mannen zou kunnen tekenen. Maar mannen, hoe onmisbaar ook, zijn minder interessante wezens. Mijn tekeningen zijn dus portretten van figuren die ik misschien ook zelf zou kunnen zijn. Nog liever teken ik de vrouw in het algemeen, met een oerkracht en een oerinstinct, die groter zijn dan meestal door de buitenwereld wordt opgemerkt. Denk aan de kracht van de vrouw bij een bevalling. Die oerkracht vind je ook terug in de natuur, de basis van alle leven op aarde.**

De symboliek moet een grote rol spelen in jouw tekeningen: de ooievaar op het hoofd van die hulpeloze vrouw: wacht zij op betere tijden? En wat betekenen al die wegvliegende vogels? **De ooievaar en trouwens ook het ei staan symbool voor de vruchtbaarheid. De vrouw geeft zich als het ware over en vraagt zich af: hoe nu verder? Het is geen hulpeloosheid, maar een tijdelijke onwetendheid. Hoe moet ik omgaan met groei? Ik wil wel, maar hoe dan, denkt ze op dat ogenblik. Het is**



alsof mijn eigen groeiproces soms niet past in de daarvoor bedoelde tijd.. het gaat sneller of soms juist trager. De toekomst is nog ongewis. De vogels verbeelden natuurlijk de vrijheid, de ongebondenheid. Veel van mijn werk heeft met dat thema te maken.

Kort na je afstuderen verraste je al met opvallende tekeningen: ik denk aan Bonanza maar ook de grote tekeningen zonder titel. Moeten kijkers zelf op avontuur, zonder hulp van de kunstenaar? **Geen enkele titel kan vangen wat ik met een tekening wil zeggen. Overigens zoek ik soms wel een titel, ook om de toeschouwer enig houvast, een aanknopingspunt te geven. Maar een titel sluit tegelijk andere wegen om wat te ontdekken af. Het gebeurt wel eens, dat een titel zich vanzelf aandient. Maar wanneer ik te lang moet nadenken, dan wordt de titel van de tekening gezocht, gekunsteld. Daar schiet een kijker ook niets mee op.**

Je schrijft beeldend over je hulpmiddelen: 'Potlood dat zacht afgeeft onder mijn vingers, krijt dat donker en grillig zijn eigen weg zoekt, houtskool dat van het papier afdwarrelt?' **Het gaat werkelijk zo, die houtskoolresten op de vloer, potloodvlekken op mijn vingers. Het gevoel van het tekenen vind ik fijn, lekker zelfs. Met dat krijt in mijn handen voel ik echt de weerstand van het materiaal, dat uiteindelijk wel**

Ramona van Sijthout, Sleepless Mirrors, 2007
gemengde techniek op papier, 1.60 x 1.50 cm

aan mij gehoorzaamt. Het potlood dat krast, het krijt, dat als het ware tegenspartelt. Dat boeit mij, en geeft mij de kracht om de tekening af te maken.

Welk materiaal gebruik je het liefst, en waarom? Siberisch krijt: hard materiaal, dat geperst wordt uit een pasta van gemalen houtskoolpoeder, klei en water. Het is harder dan potlood en gewoon krijt, en daardoor weerbarstiger. Kleuren breng ik aan met verschillende soorten krijt. De laatste tijd werk ik vaak met gewone kleurpotloden. Verf en textiel pas ik ook wel toe. Het blijft een zoektocht. Ik weet tevoren ook niet waar ik uitkom. Soms ben ik verrast - of beter: verbaasd - over het resultaat van die zoektocht. Waar komt dat nu weer vandaan, denk ik dan. Ik kom ook wel eens op een dood spoor terecht. De kliko is dan de enige oplossing. Hoewel: bewaren van schetsen en tekeningen loont ook wel de moeite. Uitknippen, elders gebruiken: een vorm van creatief hergebruik.

Hoe ga je meestal te werk, Ramona: heb je een vastomlijnd doel? Ik begin met een groot blanco vel voor me, en met een vaag gevoel, waaruit langzaam de eerste lijnen ontstaan. Eenmaal bezig groeit en ontwikkelt het werk zich. Elke lijn biedt mogelijkheden tot iets nieuws: een stille leegte, enkele lijnen of drukte, chaos en gelaagdheid. Vervolgens komen de beelden los: vage herinneringen, ijle toekomstdromen, sprookjes, fantasieën en bizarre transformaties van vrouwen naar een soort oerwezens komen op papier. Ik tast grenzen af: steeds weer ontstaan nieuwe mogelijkheden van wat je als vrouw zou kunnen zijn.

Grote formaten geven kennelijk een aparte dimensie: hebben jouw tekeningen ruimte nodig? Werk je nooit op kleine schaal? Nee, vrijwel nooit. Ik heb het wel geprobeerd, maar ik krijg mijn beelden en voorstellingen niet kleiner. ik heb kennelijk de ruimte

Ramona van Silfhout is een vakvrouw, die in haar tekeningen een verbinding zoekt én vindt met de ongerepte, rauwe natuur, die we kennen uit sprookjes of verre landen. In krachtige lijnen schept ze een fantasiewereld waarin ze de oermens die diep in ieder van ons verborgen ligt tot leven wekt. De figuur in haar werk – meestal een vrouw - is naakt of bijna naakt, opgenomen door de natuur die haar omringt en volkomen vrij. Ramona's werk prikkelt niet alleen de zinnen, je krijgt spontaan zin om de - liefst ongerepte - natuur in te trekken en erin opgenomen te worden.

— Marie Louise Salet (Galerie Stills)



nodig om mezelf te uiten, en trouwens ook om te werken. Het fysieke aspect telt ook: het hele lichaam gebruiken om de tekening vorm te geven. Ik ben daarvoor wel kwetsbaar. Het papier is wel geduldig maar ook vergankelijk. De forse afmetingen vragen ook om ruimte aan een wand. Toch doe ik geen concessies aan de verkoopbaarheid. Wanneer die vraag vooraf bepalend wordt, dan loop ik vast, dan blokkeer ik. Het grote formaat geeft mij ook de ruimte om een veelheid van onderwerpen aan de orde te stellen.

De grote tekening op een van de atelierwanden trekt voortdurend mijn aandacht. Wat betekenen die levensgrote figuren en de bescheiden details? In die tekening heb ik allerlei gevoelens willen vastleggen, vanuit een sterke verbondenheid met Moeder Aarde. Ik heb willen uitdragen, dat we te veel dingen kwijtraken. Bij mijn zoektocht naar de vrijheid leg ik steeds een duidelijke verbinding met de aarde, de omgeving waarin wij met zijn allen leven. Ik teken ook de tijd die voorbij gaat: daarom naast elkaar het opgroeien en het ouder worden. Ik verbeeld de dreiging die ik zelf voelde bij het volwassen worden, het kind zijn voorbij. Maar ik wil ook de berusting tonen: de wetenschap, dat alles komt zoals het komt. Ik herinner met het heerlijke gevoel, dat je krijgt wanneer je tijdens een bos- of strandwandeling je hoofd helemaal leegmaakt. Die verworven rust zet weer

Ramona van Silfhout, Bonanza, 2006
gemengde techniek op papier, 1,50 x 1,06 cm

aan tot denken, en tot tekenen. Want de spanningsvelden van het leven blijven mij bezig houden.

Ramona, waarom voel je je zo thuis in het spanningsveld van verleiding en afstoting: is daar meer te beleven dan in een romantische omgeving? De tegenstelling maar ook verbinding tussen licht en donker en tussen goed en kwaad houdt mij voortdurend bezig. Daarom komen Leshy en Kyra, mythologische personages, steeds terug in mijn werk. Leshy is de bosgeest uit de Slavische mythologie, die mensen laat verdwalen. Kyra komt uit het Grieks en het Slavisch. De naam staat voor zoon en heer, het licht dat de duisternis overwint. Leshy and Kyra vertegenwoordigen de grenzen van de wereld die zich in mij beweegt. Dierlijk oerinstinct en beschaving. Ruwheid en zachte tederheid. Verleiding en afstoting. Schaduw en licht. Ze zijn steeds met elkaar in beweging: trekken, duwen, verbergen, maar ook blootleggen. Eigenlijk is alles een spel rond de vraag: wat boeit je wel en wat niet. Wat laat je van jezelf zien, en wat houd je liever voor jezelf. De spanning tussen verleiding en afstoting beantwoord ik met de stelling, dat de vrouw geen lustobject is. Of mag ik zeggen: veel meer is dan een lustobject. Dus niet: laat mij eens mooi zijn, maar wel: laat de echte werkelijkheid of werkelijkheden de kans en de ruimte krijgen.



Galerie Stills is een galerie voor moderne figuratieve kunst in Nijmegen. Via wisselende verkoop-exposities, werk in stock, publicaties en verhuur van kunst aan bedrijven kunt u kennismaken met het werk van de kunstenaars uit onze stal. We selecteren kunstenaars op basis van hun professionaliteit, gelaagdheid in figuratie en eigenheid. Kunst kopen wordt extra aantrekkelijk via de kunstkoopregeling van de Mondriaanstichting. Voor meer informatie over de kunstkoopregeling, de galerie, lopende exposities en activiteiten, zie: www.galeriestills.nl.

Biografie Ramona van Silfhout (Renswoude, 1982)
Opleiding: afgestudeerd in 2004 aan ArtEZ Hogeschool voor de Kunsten Arnhem, docentenopleiding beeldende kunst en vormgeving, specialisatie tekenen, mixed media en animatie

Exposities (selectie)
2009: Galerie Stills Nijmegen, duo met Toyah van de Ven
The National Museum Kyoto & Kanagawa Arts Foundation (Japan)
Sophies Kunstprojecten, 'Een ander daglicht', Utrecht
2008: Radboud Universiteit Nijmegen 'bizarre sprookjes met een scherp randje' (solo)
2007: Supperclub Amsterdam 'Sleepless Mirrors - the fields of Leshy and Kyra' (solo)
2006: Galerie Stills Nijmegen, duo met Machyta Giebels
2005: Kunstplaats Veenendaal, duo met Berdine Bronkhorst

Ramona van Silfhout, 'The fields of Leshy and Kyra', 2007, gemengde techniek op papier

galerie STILLS moderne kunst

Galerie Stills
Voorstadslaan 68
6541 ST Nijmegen

(024) 641 63 50
www.galeriestills.nl
info@galeriestills.nl

Uitgave bij de expositie van Ramona van Silfhout en Toyah van de Ven van 28 maart t/m 10 mei 2009 in Galerie Stills, Nijmegen.
Teksten: Ad Lansink
Ontwerp: Kees Hakwoort
Druk: Macula, Boskoop/Nijmegen

